

Torah from Around the World

Dit is waarnaar de Joodse levenspraktijk streeft: doodgewone daden beleven als spirituele avonturen, het ervaren van de verborgen liefde en wijsheid in alles.

Abraham Joshua Heschel

Sjabbat 5 februari 2022/ 4 Adar I 5782, Teroema, Sjemot/Exodus 25:1 - 27:19

Tanach blz. 159 - 165

Haftara: I Kronieken/I Divree Hajamiem 22:1 - 13

Tanach blz. 1741 - 1743

Vertaler: Benjamin Cohen

*Commentaar: **Rabbijn Ana Bonnheim** woont met haar man en twee kinderen in Charlotte, North Carolina. Ze was 8 jaar onderdirecteur en leider van de jaarlijkse planning bij URJ Greene Family Camp in Texas.*

Oorspronkelijke Engelse tekst: <https://reformjudaism.org/learning/torah-study/torah-commentary/giving-gifts-free-will>

Geschenken geven uit vrije wil

Terwijl de Tora verder gaat met de dramatische kroniek van hoe de Jisraëlieten een volk werden, benadert de sidra Teroema het verhaal vanuit een nieuwe invalshoek. In plaats van

de literaire avonturen van een volk na het ontstaan verder te ontwikkelen, of zich te concentreren op de opmerkelijke gebeurtenissen op de berg Sinai, gaat de Toralezing van deze week over de details. En deze details gaan niet over de bijzonderheden van gemeenschapsvorming of het dagelijks leven. Nee, ze hebben - tot in de kleinste details - betrekking op de bouw van het Tabernakel. Dit is een sidra over heiligheid, en in het geval van Teroema zit 'm die heiligheid in de details.

De sidra, die het grootste deel van de tijd besteedt aan de afmetingen van constructies en dergelijke, richt zich eerst op de details van de rituelen die het Tabernakel omringen. Er staat: "*De Eeuwige zei tegen Mosjé: Vraag de Jisraëlieten mij geschenken te geven; neem van ieder die daartoe bereid is een bijdrage in ontvangst.*" (Sjemot/Exodus 25:1-2). Sinds de Tora enkele voorbeelden heeft gegeven van geschenken voor God (moeilijke keuzes - zou God de voorkeur geven aan dolfijnenhuiden of acaciahout, zoals gesuggereerd in Sjemot 25:5), werden generaties Joden aangetrokken tot de voorstelling van het geven van geschenken aan God.

Rasji, die in de 11e eeuw over deze kwesties nadenkt, schrijft: "Teroema [betekent] 'iets apart zetten'. [De] betekenis is: laat ze van hun bezittingen een vrijwillige gift apart zetten ter ere van Mij" (Rasji over Sjemot 25:2). Rasji komt tot deze lezing door de aandacht te vestigen op het einde van het vers, dat spreekt over "ieder die daartoe bereid is". Rasji gebruikt de wortel van het woord *jidvenoe*, "bereid zijn", en vergelijkt het met het woord *nedava*, wat "goede wil" betekent. Met deze connectie ziet Rasji de geschenken die Teroema vraagt niet als een voorgeschreven handeling, maar eerder als een welbewuste keuze. De geschenken zijn niet alleen vrijwillig, maar Rasji suggereert bovendien dat ze uit het hart komen als uitingen van goede wil.

Teroema leert ons niet alleen hoe we de precieze details van rituele handeling moeten uitvoeren, maar ook hoe we op een spirituele manier vanuit onszelf kunnen geven. Hoe kunnen we nadenken over het geven van geschenken op een manier die onze band met God en onze belangrijkste waarden weerspiegelt? Wat voor geschenken moeten dat zijn? Hoe zou het geven daarvan ons leven veranderen?

Het hedendaagse jodendom verbindt dit concept van 'geschenken uit het hart' vaak met bezigheden in de wereld. Wanneer we bijvoorbeeld werken aan *tikoén olam*, dan kunnen we die bezigheid zien als onderdeel van wat het betekent om Joods te leven; ze zijn een voorbeeld van Joodse toewijding. Als we naar die daad van *tikoén olam* kijken door de lens van sidra Teroema, zouden we diezelfde daad kunnen zien als een geschenk aan God, een vrijwillige dienst van goede wil die de wereld een klein beetje beter maakt. Toen ik werkte

als leider van de jaarlijkse planning en als onderdirecteur bij URJ Greene Family Camp, ontdekte ik dat het zien van Joodse toewijding in daden van Joodse sociale rechtvaardigheid voor veel tieners een logische manier was om zich met het jodendom te verbinden, vooral als een aanhechtpunt om meer betrokken te raken bij Joods leven.

Bij nader inzien blijkt deze benadering van het zien van daden van gerechtigheid als geschenken aan God ook een oudere basis te hebben. De *Ittoeree Tora*, een bloemlezing uit eeuwen van voornamelijk Chassidische leer en commentaar, bevat dit: "[Sjemot] vers 2 van hoofdstuk 25 is het hart en de inhoud van de Tora: *tsedaka* en goede daden."* Joden praten vaak over het jodendom als een religie van daden. Met deze benadering kunnen we onze daden van *tsedaka* en *gemiloet chassadiem*, "goede daden", niet alleen beschouwen als het Joodse voorschrift om de wereld te repareren als een doel op zich, maar ook als een manier om uitdrukking te geven aan religieuze toewijding en spirituele verbondenheid.

Sidra Teroema legt het fundament voor zijn ingewikkelde verzen over de details van de Tabernakel met Gods verzoek om geschenken; geen voorgeschreven geschenken of geschenken in de vorm van offers, maar geschenken vanuit jezelf en geschenken in de vorm van daden. Zelfs te midden van zoveel instructies toont de keuze om al dan niet een geschenk aan God te geven en de optie om te kiezen wat je geeft, het soort religieuze autonomie waarin het progressieve Jodendom zo goed tot uiting komt.

* Aharon Yaakov Greenberg, *Itturei Torah*, vol. 3, Hebr. red. (Tel Aviv: Yavneh Publishing House, Ltd., 1995), p. 202